

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 206. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántartási közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerinti számít fel.

Szentes kegyelete.

Gyászfeketére vált székes-fővárosából az országnak hirt hoztak a napilapok hétfői számai, szomorú és fájdalmasat egy nagy temetkezésről, melynél a nemzet sirva állt.

Az egész magyar nemzet.

Paloták és kunyhók népe, a legfelsőbb tízezer és az egyszerű földmivelő napszámosok százezei, öregek és ifjak, férfiak és nők, pártra, felekezetre való tekintet nélkül.

Magyarország a maga impozáns egyetemében!

Vasárnap, a f. hó 1-én volt ez a nagy temetés, korszakos eseménye a végét járó századnak, esemény, melyhez fogható a nemzeti kegyelet, a bálványozó, rajongó imádat megnyilatkozását tekintve, alig mutat fel a világtörténelem.

De hogyan is lehetett volna ez másként?

Hiszen a legdrágábbat, amivel birt, a haza atyját, Kossuth Lajos kísérté el végső siri útjára a magyar nép, hogy szent temetés, mikor im — a költőkirály szavai szerint — a révparrta ért, átadja az édes, az általa oly forrón szeretett anyaföldnek, a melyet 45 évi kinszenvedése után a hontalan bujdosásnak, önkéntes számkivettségnek, csak holtan, hármas koporsóban nyugodó néma ajakkal, örök álomra hunyrt szemmel adatott ismét érintenie.

És a székes-fővárosban lefolyt nagyszerű, megkapó temetés pillanatában megkondultak a harangok szerte e haza minden községében, megadni a végtisztességet a nemzet nagy halottjának és a nemzet-tesztén átvonaglott a fájdalom kínos érzése, a szemekből, hol a magyar nép ajakán magyar szó hangzik, kiomlott a mértelen vesztesség érzésével kisajtott könyvek árja: az a 6 millió magyar, aki fel nem mehett személyesen a fővárosba, együtt érzett, együtt gyászolt, együtt könyezett e pillanatban a gyászmenet százezeivel.

A gyászoló, temetkező nemzet egyszerű, egyidőben adta meg vasárnap délelőtt 10 órakor Kossuth Lajosnak a végtisztességet; egyazon időben sokszorozódott meg szerte e hazában ezerszeresen a pótolhatatlan vesztesség fölött érzett mély fájdalom külső megnyilatkozása és egyazon időben tett a nemzet mindennit, minden rétegében, minden községében szent fogadalmat: a megdicsőült szent halott

életéből, tetteiből alkotni eszményt, alkotni követendő példát az önfeláldozó honszeretben.

Szentes város, az ország legmagyarabb vármegyéjének székhelye hogyan maradhatott volna el gyásza impozáns megnyilatkozásában ott, a hol az egész magyarság gyászolt?

Nem; — mi itthon együtt éreztünk megannyian ama több százezer véreinkkel, akik Kossuth apánk szent hamvait az ország feketére vált székesfővárosa széles, palotaszegélyezett útján az örök nyugalom helyére kikisérték; a mi szívünkön is átvonaglott a temetés pillanatában a fájdalom, a mi szemünket is elhomályosította kiomló könyeink árja és mikor ott fent a főváros palotái fölött a harangok gyászszava csengett végig, mikor ott a beláthatatlan sokadalom ajkán önkéntelen, mintegy varázsűlésre hangzott fel a legszentebb zsolozsma:

„Hazádnak rendületlenül légy hive, óh magyar! — ugyane percben a legnagyobb magyar, a haza atyjának gyász-istentiszteletére hívta e mi városunk tősgyökeres magyar népét is a szárnyaló, csengő-bongó harangszó, ugyanaz órában zendült meg ajkukon is a »Szózat« imája.

A gyászfeketére vált székes-fővárosban lefolyt fenséges temetkezésről hirt adtak fővárosi kollegáink: hadd öröksítsük meg mi a késő utódok részére, — miként folyt le itthon, nálunk a Kossuth Lajos emlékeztetének áldozó gyász-istentisztelet, a református templomban.

A város képviselőtestületét illeti meg nálunk a Kossuth-gyászban a kezdeményezés érdeme; bár meg vagyunk győződve arról, hogy hitefelekezeteink és nélkül, saját lelkiugallatából is áldoztak volna egy-egy gyász-istentiszteletben a szent hamvak emlékeztetének.

Közgyűlési határozattal erre különben felszólítva, a helybeli két protestáns egyház karöltve rendezett Kossuth végtisztessége idején, vasárnap délelőtt 10 órakor gyász-istentiszteletet a nagy, tágas református templomban, melyet ez alkalomra a kegyelet gyászpompával díszített.

Impozáns, megkapó látvány volt a puritán egyszerűségű, fehérre meszelt falak fekete gyászdíszítése. A kettős karzat parkányát széles fekete lepel fődte el körben; feketébe burkolták az Ur asztalát, a keresztelő medencét; az orgona előrészt és a szószékét is egészen s fekete takaró fődte el körben mindenfelé az első padosorokat, valamint a templom bejáratát.

Az egyház presbitériuma a gyász-istentiszteletre meghívta az összes hatóságokat, a többi helyi egyházat, egyleteket és testületeket és mindezek közül azoknak, akik a

megjelenésük előre bejelentették, a megjelenendők számarányához mérten padosorokat jelölt ki, melyeket a megfelelő felirattal láttak el.

A megjelölt padosorokhoz állították fel őrségnek a rendőrséget és a megyei hajdúkat, nehogy az így rezervált helyeket a nagyközönség szállja meg. Azonban rendőreinknek ily célokra való gyakorlatlanságából és ismert erélytelenségéből önként folyik, hogy ez az elővigyázat hiúnak bizonyult, mert bizony e posztok nem voltak képesek a teltomba betóduló emberáradat nyomásának ellentánni és megakadályozni a rezervált helyeknek illetékelenek által való megszállását.

Tartozunk azonban előre kijelenteni, hogy ez a körülmény éppen nem zavarta a közönség ünnepi hangulatát, mely mindvégig emelkedett, komoly, méltóságtelejes volt. Végre is kiki úgy helyezkedett el a szomorú, kegyeletes istentisztelet alatt, ahogy tudott és senkinek ott észbe nem jutott a fölött méltatlankodni, ami különben is mellékes kell, hogy legyen ily alkalommal: ha vajon a részére fentartott helyen ilet vagy nem, vagy hogy éppen állani kényszerül?

A református templom bejáratát már a kora reggeli órákban megszállta a közönség, ott szorongva kitarotán a zárt ajtó előtt, nehogy valamiképpen csak egy is kintrekedjen, mikor az ajtószárnyak megnyílnak.

Délelőtt fél 10 órakor nyitották meg a templomajtókat a közönségnek és onnan túl csak úgy özönlött a nép a tágas, nagy templomba, megszállva annak minden talpalatnyi terület, minden zugát olyan tömegben, amilyent csak a négy fal földszintje s körbefutó hatalmas kettős karzata befogadni képes volt.

Egymás után, sorban rendre vonultak fel a hatóságok, egyházak, testületek és társulatok is, már háromnegyed tízkor csak nagynehezen vergődve át az ember-tömegben, a számukra fentartott helyekre, miket jó, ha még üresen találtak.

Legkésőbb jött a városi tisztikar s a képviselők több tagja. Természetes, hogy ezek már egész tömegükben nem juthattak el a számukra fentartott padosorokhoz és így többfelé voltak kénytelenek eloszlni.

Részvettek a gyász-istentiszteleten testületileg:

A vármegye tisztikara és szentesi meggyebizottsági tagjai, Cicatricis Lajos dr. főjegyző, mint helyettes alispán vezetése alatt.

A városi tisztikar és a képviselőtestület számos tagja, Magyar József tanácsnok vezetése alatt.

A református egyház presbitériuma Kristóf Nagy István főgondnok, az evangélikus egyház presbitériuma Mojsik Lajos főgondnok, a katolikus egyház tanácsa Aradi Kálmán gondnok, és az izraelita egyház képviselőtestülete Feiler Márton alelnök vezetése alatt.

A társulatok és egyletek közül: a köröztisza-marosi armentesítő társulat tisztikara Fekete Márton főigazgató és a kaszinó tagjai, ugyancsak Fekete Márton mint elnök vezetése alatt; a játékony négyelet választmányának hölgyei talpig gyászban, feketében, Stamer Sandorné úrnő elnök vezetése alatt; az ipartestület, élen Soós Ferenc elnökkel; az I. negyvennyolcas népkör, gyászlöbögővel s élén Temeováry

Antal vál. elnökkel; a főgimnázium tanári kara; a polgári olvasókör, élén Balázsovits Norbert elnök; az iparos ifjak önképzőköre Rác Zsigmond elnök vezetésével, valamint a pénzintézetek tisztviselői és igazgatóságai.

Dél előtt pont 10 órakor, a hívó harangszó elhangzásával felzendült az ének a hívek ajakán: a XC. szoltár 1. és 2. versszakának elnevelésével kezdetét vette a gyászsztentisztelet.

Az egyházi ének után a dalegylet adott elő egy gyászalt, mely fenségesen szárnyalt a magas boltívekben s mélyen meghatotta a közönséget.

Majd a ref. egyház agy lelkésze; Filó János mondott igen szép imát, mely a népek atyjához fohászzkodott, áldást kérve Kossuth Lajos emlékeztetése, fiaira, nővérén és a magyar hazára.

Erre ismét a dalegylet énekelt el egy szomorú, bánatos gyászalt s aztán következett a gyásznép legszebb, legkimagaslóbb része. Petrovics Soma evangélikus lelkész lépett a szószékre s a következő költői lendületű fohász után:

•Nemzetek Istene!
Ha ránk mérni tetszett
Szívünk fájdalmára
A csapást, keresztet;
Ha gyászba borítád
E te nemzetedet,
Bánat száll a kunyhók
És paloták felett;
Nagyja és kicsinyje
Zokogva kiáltja:
•Óda van, leesett
Fejünk koronája ...
Te magad térv hozzánk,
Emeljen fel karod,
Ki a süjtöt nemzet
Kárát nem akarod;
Te magad légy velünk,
Igéd vigasztaljon,
Hogy szent fájdalomunkból
A remény fakadjon —
A ki nem magáért,
Milliókért szenvedt:
Szentjeid karában
Nyert az pálmát, helyet!
Ámen. •

Sámuel II. könyvének 3. 31, 32 és 38. szakaszaiból vévén az alapigéket, ahol írva van: »Szaggassatok meg ruháitokat és öltözzetek zsákba és sirjatok Abner előtt... és az egész sokaság igen sira... Monda pedig a király az ő szolgálóinak: nem tudjátok-e, hogy Fejedelem és nagy Fejedelem esett ma el az Izrael népe közül? » — a következő, mélyen megrendítő emlékezésed tartotta a haza atyjának Budapesten épp akkor örök síri pihenésre kísért szent teteme fölött:

•A nemzeti kegyeletnek mondhatni soha több joggal nem nyilvánítható, de soha nagyobb arányokban nem is nyilvánult szent érzése gyűjtött ma össze állás, rang, felekezeti különbség nélkül ide istennek és szomorúan ékes hajlékba, hogy hazánk ezredéves története egyik legkimagaslóbb alakja, a nemzeti szabadságnak egykor lángeszű apostola, immár megdicsőült atyja: Kossuth Lajos halála alkalmából halál mondjunk az isteni gondviselésnek ama jószágáért, hogy őt a magyar génius, a magyar név örök dicsőségére a magunkénak mondhattuk; hogy habár halvány vonásokkal, remegő szívvel és ajakkal kifejezést adjunk a mérhetlen fájdalomnak és gyásznak elvesztése felett s mondjunk áldást emlékére; hogy fogadtát te gyűnt, mely szerint a hamvaiban is áldott nagy szellem szent hagyományait, örökséget: a tiszta, munkás, lankadni és csüggedni nem tudó honszerelem lángját szíveink oltárán, házi, családi tűzhelyünkönél, társadalmi érintkezéseinkben ápolni soha meg nem szűnünk, Isten mimint úgy segéljen! —

Nem tudjátok-e, hogy Fejedelem, nagy Fejedelem esett ma el Izrael népe közül? ezekkel a szavakkal kiáltott fel egykor egy gyászoló nem-

zet élén Dávid, a lantos király, Abner a megsíratott nemzeti hős ravatala felett.

E fejedelmi szavak a jogosult fájdalom kifejezése mellett a legszebb elismerés és kegyelet koszorúját fűzik a nemzet által meggyászolt hős homlokára, emlékére.

Fejedelem és nagy Fejedelem esett ma el a te soraidból is, Kossuth halálával, nemzetem!

Fejedelmi bíbor és korona nem avatták őt azzá; lelki, szellemi alakjának tünelmentes nagysága és tisztasága, egy legendaszzerűen hangzó pályafutás eredményeivel vitva ki magának a nemzetek közös kincstárában őrzött, a halhatatlanság templomában osztoogatott azt a koronát, melynek ékességei, jelvényei minden arannyal, drágakövel és csillogó gyémánttal fényesebben tündökölnék.

A nemzeti bíbor és nagy korszakában ki állította talpra az ébredező nemzetet?

Ki zúta izzé-porrá a jobbságnak durva békóit, rabbillincseit?

Ki tette szabaddá a földet, a munkát, az egyesülést, a gondolatot, a lelkiismeretet, szöszéket, a sajtót.

Ki alkotta meg a magyar nemzet egyetemét s független állami önkormányzatának annyi bölcs intézményét, a magyar alkotmányának, egész közéletünk és nemzetünk biztos fejlődésének ma is mindmégannyi kipróbált alapkövét; a vallás doigában hozott korszakos XX-ik törvény cikket, mely a hazában törvényesen bevett vallásfelekezetre nézve különbség nélkül tökéletes egyenlőséget, és viszonyosságot állapít meg?

Ki oltotta nagy lelkének lángoló hevét a nemzeti társadalom minden rétegére és vitva a nemzeti védelemnek ama mithosz-szerű harcát, a melynél tudom szerencsésébbet nem egyet, sokat, ám dicsőbbet csak egyet is alig ismer, alig jegyzett fel lapjaira a történelem?

Két világrézsben szabadságszeretetének lángheletével ki tanítá az emberi jogokat? Szónoklatának páratlanul álló isteni büverével a szabad népek hazájában, túl az óceánon, az új világ vessingthoni kapitulumában ki hirdető a rabszolgaság eltörlését, a szabadság, egyenlőség és testvérség diadalát?

És mikor minden évesen látszott, ki mentette meg és vitta ki a nemzet számára a civilizált népek és nemzetek rokonszenvét, tiszteletét, bámulatát és az önzetést?

Kilencvenkét éves életkornak felét — egész fölét — idegen földön, idegen népek között töltve el, ki teremtette meg önmagában egy fenséges élet tisztaságát, egy tündöklő jellem épségét, egy soha nem alkuvó, következetes, soha nem csüggedő, munkában lankadni nem tudó, férfinak és hazafinak eszményképét?

Száz és száz kérdésre, tudom száz és száz a felelet. S mindannyiszor egy és ugyanaz: Kossuth, Kossuth!

Ő, a nagy reformátor, a lángész, a vértanú egy szemében, akit nem mi, hanem idegen nemzetek nagyjai tettek meg a magyar biblia pátriarchájává, a mellett Európá első polgárának disznevéré.

Bizony: Fejedelem és nagy Fejedelem esett ma el a te soraidból is, nemzetem!

Lehet-e meglepő ezek után, hogy az a mesebeli madár, a melyről azt mondják, hogy szárnyai az egész földet árnyékba ejtik, Magyarország fölött ütött tanyát s lebegtetni napok óta fölötté borzalmasan sötét óriás szárnyait gyásznak nehéz árnyékát borítva a kunyhók és paloták lakóira és hogy e szertelen árnyékban egy porban ülő és gyászoló nemzet zokogó fájdalma, panaszos szava hallak a négy folyam mentén: Hagyjatok békét nekem, hadd keseregнем magamat sirással; ne erőltessetek engemet, hogy megvigasztaljak az én népem — dicsőségének — romlása (ravatala) felett? (Északiás 22., 4.)

És ugyan mi tilthatna el attól, hogy a nemzet így megsíratott halhatatlan nagy fiát a kétszeres fájdalom és veszteség érzetével halottunknak ne tekintsem, őt, aki amikor a történelemnek, ugyanakkor a hazai protestantizmusnak is fényes csillaga, a magyar honi ágost. hitv. egyház egyetemének is kiváló disze, büszke-

sége, koronája volt és marad? Olvashattatok még hús év előtt is egyik levelében, mily imádat-szerű kegyelettel gondolt vissza arra:

»az aranyozott rézsatos nagy családi bibliára, melyből szokás volt — úgymond — atyám házában, vasárnaponként néhány fejezetet felolvasni s egy-egy szoltárt énekelni. Am elpusztult — fájjalja — viharos életem fergetegeiben ez is, mint sok egyéb mire az epedő honszereget és az emberi érzelem, mire ész és szív becsét helyeztek ... •

Tíz év előtt pedig egy másik levelében épen ez önvalomásával találkozunk:

»Evangélikus szülőtől születtem, evangélikus vallásban neveltettem s lelkemben jól érzem magamat, Luthernek — tehát a reformátoroknak dicstana mellett, mely a lelkiismeretet emancipálta, midőn a keresztényen vallás kűtféjének a szentírás, az edénynek pedig, mellyel azon kűtfőből meríteni kell, nem a bármi néven nevezett tekintély diktatorságát, hanem az ész, az egyéni szabad íteletet jellelte ki, melynek nincs megítélva semmi Sillabusok által, hogy azon másik, azon nem írott könyv revelációiból is merítsen, melynek neve természet, s melynek a virágok miriádjában mint a por szemben nyilatkozó örök törvényei az örök törvényhozóra valianak. •

Fejedelem és nagy fejedelem esett ma el a te soraidból is, nemzetem!

És mégis! ez országos gyász sötét árnyékában, csillagatlan éjjelében is boruljunk le az isteni gondviselés nagysága és jósága előtt. »Az ő szeméi nem szunyadnak el, az ő karjai nem rövidülnek meg soha örökké, mint mond az Irás, hogy felemeljen, megvigasztaljon, szívünk sajjó sebére gyógyító balszámot, enyhítő irt csepegtessen Igy ma is!

Nézzetek, az egész polgáriult világ mennyi rokon szívvel, igaz részvétellel fordult gyászba borult határaink, országunk fekete fővárosa: Budapest felé! Nem könybe lábad-e szemünk a mint egyszerre feltámadni látjuk messze idegenben mind azt, amit ott régen elfeledve, eltemetve gondoltunk, legdicsőbb emlékeit nemzeti harcainknak és szenvedéseinknek?

Oh te dicső, aki ravatalon fekvése így emeled ki a feledés homályából mindazt, ami örök dicsőségére szolgál nemzetednek.

Aztán mondjátok, higjünk-e szemeknek, füleinknek, a hirnek? Nem kaprázat-e, hogy a felszázados hontalanság Golgotáján kiszendvedtetem egyszerre csak megmozdulnak, megindulnak, felénk szállnak, honn teremnek pihenni, megpihenni a szabadság eszmével s vértantuk halálával megváltott édes haza földjében, de egyszermind hirdetni is soha el nem nemülő szóval a koporsóból is kitörő s eget kéro szabadság eszméit s azok diadalát?! Bizony:

»Magyarország fölötté drágítjuk meg azzal, Ha bele vegyítjük e szent hamvakat: Mert a több a földből, hol nagyok pihennek. Az örök dicsőség forrása fakad ... •

S végre, vajon nem »Béthelé — Istenháza — lesz-e a kö, a mely csakhamar — szinte látom már — hamvai felett mint egy óriás piramis emelkedik? Nem Mekkája lesz-e a honfi-zivnek és a zarándokló világnak, millióknak? Nem állandó égő csipke-bokra-e a lángoló és gyújtó honszeretetnek, jellemnagságnak, áldozatkészségnek, polgári és honfűi erényeknek, hűségnek Isten és a haza szolgálataiban kitartani, fáradni, de bele nem fáradni mind haláltól?

»Addig is szívünkben adjunk otthont, neki. Tánmasszuk fel mindazt, a mi benne él; Mert csak akkor halt meg igazán mi nekünk, Hogyha lelke hozzánk többé nem beszél. Erezük nagyságát és őrizték úgy meg Mig Isten kegyelő népünk napja tart, Mint ahogy nevének halhatatlansága — Mig világ világ lesz: őzri a magyar. — Ámen! •

E szép beszéd hatása leirhatatlan. Látunk öreg parasztok szemében könnyeket csillogni s különösen a nők közül sokan zokogtak.

Az orgona magasztos hangja töltötte be aztán fenszárnyaló akkordjaival a templom boltíveit. A hívek ajkán megcsendült a 221. dicséret 4 és 6. versszaka, melyet csak királyok, fejedelmek elhunytakor szokás énekelni.

Aztán, ahogy a szent egyházi ének megszokadt, felbúgott az orgona ismét s intonálta a legmagasztosabb, legszentebb éneket, amely magyar embernek kedves: a »Szózatot«.

S a közönség, a mintegy 8000 főre tehető közönség mint varázsüstre emlékedett fel últéből, állva énekelvén együtt szinte dörögdelmes hangon, de mély áhítattal: »Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar!

És e szent zsoluzmatát énekelvén. rendben oszlott el, szívében megnyugvással, lelkében szent áhítattal eltelve, a közönség.

Kossuth-gyász a zsidótemplomban.

A helybeli izraelita egyház vásártéri imaházában ma délelőtt 11 órakor lesz Kossuth apánkért a gyász-istentisztelet.

Az egyház e gyászünnepre meghívta a hatóságokat, a helybeli többi hitfelekezetek egyházainak képviselőit, valamint a testületeket, egyleteket és köröket s a meghívott vendégeknél — természetesen — külön helyeket tartanak fent.

Az emlékezésedet e gyász-istentiszteleten — mint értesülünk — Büchler Márton, a csongrádi zsidó hitközség ékes szavú rabbija fogja tartani, aki egy remek halotti szónoklattal Budapesten is méltó feltűnést keltett.

A meghívott hatóságok, egyházak, egyletek és körök figyelmét felhívjuk arra, hogy megjelenésüket legkésőbb a mai reggeli órákban, délelőtt 9-ig a hitközségnél bejelenteni sziveskedjenek, hogy így részükre a megfelelő padok fentarthatók legyenek.

Hjah paraszt, az más!

Emlékezik még rá a közönség, hiszen csak pár hete történt, hogy az országos szabadelvű nagy népgyűlésre Szentesről is utaztak fel többen, valamint vármegyénk egyik községeiből is; és hogy e monstre-gyűlésen Fekete Márton is tartott beszédet — a gyűlést rendező bizottság felkérésére — a maga nevében, szigorúan kerülve beszéde közben minden olyan kifejezést, melyből arra következtethessen bárki is, mintha ő akár Szentes, akár a vármegye népe és közönsége nevében szónokolna.

Arra is emlékezik itt mindenki, hogy alaptalanul, minden indok nélkül milyen durva megtámadatásnak volt érzett Fekete Márton a »Szentesi Lap«-ban, sőt a városi képviselőtestület közgyűlésén is kitéve s azzal gyanúsítva, hogy magát Szentes város közönsége nevében, erre való meghatalmazás nélkül, szónokul feltolta.

Ezt a durva támadást Fekete Márton ellen akkor a Sima Ferenc lapja és pártjának egy új bolygója intézték, joggal várhattuk hát e támadók profétájától Sima Ferencetől, hogy ő hasonló alkalmakkor kerülni fogja tudni még a látszatát is annak, mintha magát szónokul, vezetőül feltolná.

Persze, hogy elszámítottuk magunkat e várakozásunkban s konstátáljuk, hogy ezen sem meg nem ütköztünk, sem meglepetve ez által nem voltunk. Mert mi már régtől tudjuk, hogy Sima Ferenc tartja a szegény ember riska tehenéről szóló adomát, amely oda lyukad ki, hogy: hjah paraszt, az más; — valamint nagyon jól ismerjük azt az erényét is, hogy mindenüvé szeret befurakodni, ahol kiltás van rá, és a mások fénye, hirneve reá is vet talán egy kis népszerűségi sugarcakát.

Igy bizonyosra vettük, hogy ő az első

egyike lesz, akik kizárándokolnak Kossuth Lajos ravatalához Turinba.

Kettős okból volt erre szükségére.

Először is, mert ek szpiálnia kellett azt a durva sértést, melylyel az 1892. évi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával Olay Lajos elűtő a szent agastyántillette, magyarán mondva: most nyalta le a szent tetemről, amit szóval az élő Kossuth fejére 1892-ben tett; másodsor meg — nem lehessen tudni, mi szerepet fognak játszani az ország politikai életében a Kossuth fiai, — ezekkel hát jó lesz idején és akkor megismerkedni, amikor szívükben még legsajgóbb a dicsőült atyjuk elvesztése fölött érzett fájdalom, tehát keblük a legfogékonyabb a részvét olyan közvetlen megnyilatkozása iránt, amilyen a turini ravatalhoz való személyes elzárándokolás.

Elelmes ember sokféle bogozza be az érdeke szálait: ha egyik szakad, hadd maradjon meg a másik mentőeszköznek, amely a csávából kiemelni segítse.

Ezeket így tudván és ilyenek ismerve Sima Ferencet, mint már mondtuk, nem lepett meg bennünket legkevésbé sem, hogy ő szegődött a turini külön vonat egyik főkonduktorává.

Nem lepett meg bennünket az sem, hogy Szentes város polgármesterére, akárha úr a szolgájára rátelegrafált a politikai tojástánc kipróbált nagymestere, hogy mi csoda dicsőség az, hogy Szentes küldöttségem megy ki Turinba, mikor az ország utolsó faluja is küld ki ily küldöttséget. (?) Sőt nem lepett meg még az sem, mikor ugyancsak táviratilag 200 frtot kért magának a polgármestertől utalványoztatni, az általa a turini ravatalra Szentes nevében leteendő koszorú költségeire.

Hogy aztán a nagy, országos temetkezés után, mikor Kossuth fiai a kondoláló küldöttségeket a vidádó nagytermében fogadták, Szentes küldöttségét szintén Sima Ferenc és nem a közgyűlés által erre megválasztott polgármester, s nem a város orsz. képviselője Balogh János vezette — ez a polgármester nagy gyatraságát bizonyítja ugyan és a Sima Ferenc elelmes volt; de hát — minket ez sem lepett meg. Sőt még az sem, hogy Sima Ferencet a saját kerületének községei felkérték e kondolálásnál az ő képviselésükre is.

De kérdjük: mi joron mert Sima Ferenc a reduttbeli fogadások alkalmakor, a Kossuth fiai előtt Csongrádvármegyének nevében beszélni?

Ki hatalmazta fel erre? Talán a törvényhatósági bizottság, vagy elnökileg a fővagy alispán?

Dehogy is! Sima Ferenc egyszerűen erdszakos önkénnyel ragadta magához ezt a jogot és feltolta magát a megye népének szónokául, mert ezt az önérdéke így kívánja.

Az önérdéknek pedig Sima Ferenc mindent feláldoz; ennek a kielégítésénél nem riad vissza még a köztisztesség megtiprásától sem.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. április 5.

— **Ujjonozás.** A tiszántúli szolgabírói járásban, Mindszenten a f. évi március 31-én fejezték be az idej ujonozást. Sorozás alk került el járásban: 189 I., 133 II. és 117 III. korosztálybeli, összesen 439 hadköteles. Besoroztatott a közös hadsereghez 134, ezek közt 1 egyéves önkéntes, honvédséghez négy, összesen 138; póttartalékba 31. Visszahelyezett 172, fegyverképtelennek lett nyilvántva 59, töröltetett 5, fölülvizsgálatra küldte gyget, gyógyítás vagy megfigyelés alá jön 12, személyazonosságát kell megállapítani egynek, távolmaradt 20, teljesen ismeretlen 47. — Szentesen a f. hó 2-a óta folyik az ujonozás és ma nyer végbefejezést, miután összesen még csak vagy 70 III. korosztálybeli vár megvizsgálatásra. A sorozás eredménye itt is kitünő, mert eddig 200-on fölül maradtak bent katonának.

— **Leköszönt rabbi.** Még a mult télen hirt adtuk róla, hogy a Klein Jakab szentesi rabbi ellen folyamatosan volt fogelmi ügyben, a szegedi izr. kerületi bíróság előtt történt tárgyalások során oly értelmű meg egyezés jött létre a nevezett rabbi és a szentesi zsidó hitközség kiküldött képviselői közt, melyszerint Klein Jakab a rabbi és anyakönyvi állásáról lemondott és kötelezte magát, bizonyos összegű végkielégítés mellett, állását legkésőbb a f. évi május hó 1-én elhagyni és ugyanekkor az anyakönyveket a hitközségnek átadni. Az így létrejött egység ellen Klein Jakab rabbi megkísérelte ugyan bizonyos irányban lépéseket tenni, ha annak hatályát megdönthetné; sőt járt ez ügyben a kultuszminiszternél is, — azonban mikor mind-e fáradozása és sakkhúzása sikeretlenségéről megbizonyosodott, végre is megadta magát a magakövölcsoita sorsának, sőt megselekedte azt is, hogy a hitközség előjárásának oly értelmű ajánlatot tétetett, mely szerint — a végkielégítés esetén azonnal is kész az állását elhagyni. A hitközség előjárósága ezt az ajánlatot, természetesen, örömmel fogadta s ennek következménye lón, hogy Klein Jakab az anyakönyvet még a mult hó 30-án átadta a hitközségnek és ezzel e napon — végkielégítését is megkapván — tényleg megszűnt a hitközség papja és anyakönyvvezetője lenni. Az anyakönyveket, az elnök felelőssége mellett, most egyelőre és ideiglenesen Taub Dávid tanító vezeti.

— **Méheszeti vándor-előadás.** Tóth János méheszeti vándorantató, a f. évi április hó 19-én délután és április 20-án délelőtt előadást tart Szegváron a méheszetből. E szakképzés minél tömegesebb látogatására felhívjuk a néptanítókat, különösen a tanyai tanítókat figyelmét.

— **Munkásgyűlés.** A Kossuth-gyász miatt immár két ízben elhalasztott munkásgyűlést Tarnóczy Mihály és társai a f. hó 8-án, vasárnap délután tartják meg, a vásártéren. A gyűlést tartását bejelentették a főkapitányi hivatalnál és ugyanott megkapták rá az engedélyt is, természetesen ismét csak úgy, hogy vándorapostolok e gyűlésen nem szónokolhatnak és nem szerepelhetnek.

— **Kérelem.** Az evangélikus egyház presbitériumának azon tagjait, kik a ma délelőtt 11 órakor, a szentesi izraelita hitközség által tartandó nemzeti gyászünnepeken a megjelenésben akadályozva nincsenek, 1/2 11 órakor az egyház tanácstermében szives megjelenésre kéri az egyház elnöke, honnan a testület felvonulás történik.

— **Pályázat utazási ösztöndíjra.** (törekvő fiatal iparosok figyelmébe). A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy Lukács Béla kereskedelmi ügyi miniszter által tárcája terhére adományozandó 300 frtos

külföldi utazási ösztöndíjra. Az ösztöndíj elnyeréséért folyamodhatnak a kamarai kerületéből (Szeged, Hmvasárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Uj-vidék, Bacs-Bodrog-és Csongrádvármegyék) oly tanulmányait végzett fiatal tőrékvő és kellőleg képésített iparosok, kik 1894-ben tapasztalatok gyűjtése és képzettségük fejlesztése végett külföldi utat tenni készek. — Fölsorolandók és illetőleg igazolandók a folyamodásban a pályázó lakhelye, családi viszonyai, erkölcsi magaviselete, tett tanulmányai, eddigi foglalkozása és nyelvismerete, a s z a k m a, melyet tanulmányozni szándékozik és a r e s z l e t e s u t i t e r v, melynek keresztülvitelére a 300 frros ösztöndíj elnyerése esetén vállalkozik. A pályázatok 1894. évi április hó 20-ig küldendőek be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

— **Elítélt apagyilkos.** Szigeti Lajos Antal bűnügyében, aki köztudomás szerint az apját gyilkolta meg, a Kúria is meghozta immár jogerős ítéletét. Ez ítélet szerint az apagyilkos fű 5 évi fegyházra és ennek elszenvéde után 5 évi hivatalvesztésre lón elítélve.

— **Országos vásár.** Szentesen az idei tavaszi országos vásár a f. hó 21-én kezdődik a jószágvásárral, mely a következő napon is tart, míg az árúvásár a f. hó 23-án lesz.

— **Dühöngő amazon.** Csendes Antalné Orgován Apollónia IV. t. 264. sz. alatt lakó rabiátus asszony ma a piactéren rajta tört M a g y a r Józsefné Szerencse Rozália IV. t. 423. sz. alatt lakó asszonyra, akit kontyánál fogva letepert a földre s úgy páholta el, a piaci közönség nagy mulatságára. A posztos rendőr fejelentette a közbotrányt okozott amazont, aki bizonytalán el is venni majd hősökéde méltó büntetését.

— **Bitang jóság.** Mezőtúr hatósága arról értesíti rendőrségünket, hogy ott több drb. tinó van a bitangalkolban bitanságban. A jogos tulajdonos, ha magát igazolta, jóságát ott átveheti.

— **Birkózás a hippodromban.** Ma este érdekes birkózás lesz a Nagy Antal vásártéri hippodromjában. Az akrobata társaság erőművészeivel, M a r o s i t z - c a l mérő összeg rendszeres birkózásában az erejét T a k s a Ferenc helybeli lakos.

— **Égész selyem, mintázott Foulardokat** (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig -- valamint fekete, fehér és színes selyemzöveteket 45 krtól II frt 65 krig — sima, kokzák, csikós, virágos, damasolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozíció és 2000 különböző szín- és árnyalatban) szállít postabér- és vámentesen a privát megrendelők lakására Honnberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldenek. Svájcba címzett levelekre 10 kros é s levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« április 1-sei száma egészen Kossuth emlékeztetének van szentelve, s 17 képpel és a következő tartalommal jelent meg: »Kossuth halála.« A »Vasárnapi Ujság« turini tudósítójának levele. — »Kossuth Lajos.« Bartók Lajos költeménye. — »Kossuth két gyásza.« Kossuth leányának és nejeének halála, Rónay Jácint naplójegyzetei nyomán. — »A génuai temető.« (Képpel: Kossuth nejeének síremléke Génuaiban.) — »Kossuth Amerikában.« (Képpelkel egykorú rajzok után: 1. Kossuth elutazása Kiutahiból. 2. Megérkezés Amerikába. 3. Egy feldisített utca New-Yorkban. 4. Szemle a tüzérség felett. 5. Disztrakoma New-Yorkban, stb.) — »Kossuth Lajos három amerikai fényképe.« (Arcképekkel.) Krécsy Bélától. — »Kossuth a halottas ágyon.« Ambrosetti turini fényképének felhasználásával rajzolta Roskovics Ignác. — »Kossuth olajfestésű arcképe.« (Parlaghy Vilma festményével.) — »Kossuth mellszobra.« (Kiss György szoborművével.) — »Kossuth Lajos halála.« — Irodalom és művészet. »Köztintezetek és egyletek.« Sakkjáték, Képtalányok, stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4.) — A »Vasárnapi Ujság« közlebbi számai fogják közölni azon rajzokat, melyeket Kinnach László festőművész, a lapnak e célra kiküldött munkatársa készített Turinban a nagy halott temetéséről, továbbá azon rajzokat, melyeket több kiváló festőművész készít a Budapesten lefolyó gyászünnepélyekről.

KÖZGAZDASÁG.

— **Gabonaüzlet.** (Budapesti termény piacon.) Búza igen jó keletnek örvendett. Malmaink élénk vételkedvével szemben honi árúban a kínálat nem bizonyult kielégítőnek és csak az idegen árúk sürgős kínálatának tulajdonítható, hogy magyar búza, a tartósan kedvező hangulat dacára nem érhetett el árjavulást, legfeljebb igen csekély mértékben. Idegen búza 25 krt vesztett árából. Az összforgalom mintegy 90000 mm. A határidő-piacon zárul tavaszra 7.35 — 37 frton, őszre 7.57 — 59 frton. R o z s t e l j e s á r a k o n v e s z t e t t e t t é s p e d i g f i z e t t e k 5 f r t 7 5 k r i g t e r j e d ő á r a k a t h e l y b e n é s h e l y b e l i p a r t á t a s s a l. A f o r g a l o m m i n t e g y 4 0 0 0 m m - t t e t t k i. Szokvány rozs tavaszra nem jött forgalomba és úgy látszik már le van bonyolítva Őszi rozs 6.06 — 08 frttal zárul. A r p a, takarmány és gyöngyárpa gyenge forgalom mellett változatlan maradt. Magy r á r ú 6. — 6.20 frtot. Z a b - n a k j ó k e l e t e v o l t v á l t o z a t l a u á r a k m e l l e t t. M i u t á n c s a k a f o g y a s z t á s v á s á r o l t, a z a l á r e n d e l t i d e g e n f a j t á k e l h a n y a g o l v a m a r a d t a k. M i n t e g y 4 0 0 0 m m - t a d t a k e l 7. — 7.42 és fél frtos áronon,

szin és tisztaság szerint. T e n g e r i s z i n t é n v á l t o z a t l a n m a r a d t é s K ő b á n y a n 4 f r t 9 5 k r t, B u d a p e s t e n 4 f r t 9 0 k r t é r t e l. E g e t n i v a l ó t e n g e r i t n a g y b a n s z á l l i t t a k f e l é s 4 f r t 7 5 k r o n b o c s á t o t t a k á r ú b a, h i b á s á r ú 4.60 f r t o n t a l á l t v e v ő t. M u l t é v i t e n g e r i 5 f r t 3 0 k r o n a l u l n e m k a p h a t ó.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Ház-eladás.

Varga Imre I. tized 20. és 21. számú házai eladók vagy haszonbérbe kiadók. Értekezni lehet ez iránt Varga Bénédiáminnal, I. tized 308. sz. alatt.

Ló-árverés.

Néhai nagymélt. gróf Károlyi Alajos örökösei csongrád-mágocsi uradalmaiban:

4 drb 4 éves kanca; 12 drb 4 éves herélt, nyereg alá és hámba betanított ló; továbbá 5 drb öreg mustra ígás kanca és 4 drb öreg mustra ígás herélt, f. évi április hó 25-én d. e. 9 órakor, nyilvános árverésen, készpénz fizetés mellett fog eladatni.

Előre bejelentett érkezés esetén az orosházi vagy szentesi állomáson fogatok várakozni fognak.

3—1 Az uradalmi intézőség.

A Csizi Jód-Brom-Fürdő

Évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legértelmesebb, leghathatósabb Jód-brom-forrás. A gyógyeredmények meglepők. A fürdőközönségnek immár 10 bérház, több mint 100 kényelmes berendezett lakszobával áll rendelkezésére. Kitéző konyha; billárd, zongora, olvasó-terem; térszene naponta kétszer. Elő- és utóévadban leszállított lakbérek. Ekkor katonatisztek, állami és vasúti hivatalnokok gyógy- és fürdődik tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prospektusokkal szolgál az igazgatóság. C s i z, u. p. Rimaszécs. 10—7

Miniszterileg engedélyezett

SZEM- ÉS FÜL-GYÓGYINTÉZET SANATORIUM

Szegeden, Laudon-útcza és Mars-tér sarkán.

Az intézet fekvő- és bejáró betegek számára van berendezve, kapcsolatban egy külön

TRACHOMA RENDELŐ-INTÉZETTEL.

Folytonos orvosi feügyelet. Gondos ápolás, ellátás és élelmezés. Utmutató (Prospektus) ingyen és bermentve.

Betegfelvétel egész napon át.

Intézeti igazgató orvos:

Dr. Falta Marczel.